

Inserati se sprejemajo in veljajo
tristopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanj se
ena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, ne frankovana
pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opraviščno
(administracija) in ekspedicija na
Florijanske ulice h. št. 19.

SLOVENEČ.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:
Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:
Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan
velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je v Rožnih ulicah
št. 25.

izhaja po trikrat na teden in
sicer v torek, četrtek in soboto

Poslanci in časnikarstvo.

Češki „Pokrok“ in slovenske „Novice“ doneseta enakomisleče izjave, da se ni treba ozirati na terjatve, ki jih nastavljajo različni češki in slovenski časniki, ter da so edino le poslanci poklicani formulirati slovenske terjatve, ter da ti nečejo nobenemu narodu krivice storiti. „Novice“ še dostavljajo, da naših poslancev ni treba dregati, ker sami dosti dobro vedó, kaj imajo storiti.

S temi nazori se ne moremo popolnoma skladati. O čem hočejo politični časniki pisati, če ne smejo pisati o politiki, če ne smejo povdarjati narodnih želja? Potem je bolje, da vsi politični časniki prenehajo. Časniki imajo dolžnost, izraževati javno mnenje, imajo poklic, biti glasilom naroda. Poslancu pa je popolna svoboda dana, ali se hoče ozirati na izjave časnikov, ali pa ne. Nikdo ne taji, da so le poslanci poklicani, da govoré merodajno besedo za tiste, od katerih so bili voljeni, te pravice jim tudi nihče kratiti neče; posebno pa mi slovenski časnikarji popolnem zaupamo v naše poslance, in vemo, da naše težoje in nadloge dobro poznajo, ter da imajo tudi dobro voljo, odpraviti jih. In če mi razpravljamo dan na dan naše slovenske zahteve, se to tudi ne zgodi iz tega namena, da bi hoteli naše poslance podučevati ali pa dregati, ampak ker je in ostane naš vedni časnikarski poklic, razglasiti mnenje ljudstva, brez ozira na to ali ono osebo ali pa na vlado. Vladni ali odvisni časniki so pač druge vrste tiči, ti morajo tako pesem peti,

kakor se jim od zgor narekuje, oni niso glasila ljudstva, ampak hočejo ljudstvo obdelavati za kako stvar ali kako osebo. Taki časniki pa le ljudstvo begajo in mu škodujejo, ker ga motijo v njegovih zdravih nazorih; neodvisen časnik pa, kakoršni so slovenski časniki vsi, on ne more biti nikdar ljudstvu na kvar, ker izraža ljudsko mnenje, in to je navadno že po nagonu (instinktu) pravo in dobro. Dokler pa ljudstvo našo pisavo odobruje in pravi: „to je dobro povedano, kdor je to pisal, ta je tič, to je prav po pravici pisano“ — in take sodbe slišimo o naših časnikih — tako dolgo tudi noben poslanec ne bo naših časnikov zaničeval, nasprotno jih bo pridno prebiral, da se po njih podučí o željah naroda. Ko bi časnikov ne bilo, morali bi poslanci od kraja do kraja potovati, da izvedó želje ljudstva, tako pa vsak, ki ima kako željo ali pritožbo, jo razglasi lahko po kakem časniku, kjer jo potem tudi poslanci bero.

Da poslanci niso vselej pravi zastopniki ljudskega mnenja, da uplivajo pri volitvah včasih sile, ki pomagajo k mandatu možu, ki napak umeje potrebe ljudstva, tega nam ni treba dokazovati, omenjamo samo poslance: Korel Dežmana v Trebnem, Hočevarja v Novem mestu, dr. Zupana v Kranji. Kdo je tačas javno mnenje bolje zastopal, ali tisti poslanci, ali narodovi časnikarji? Poslanec sme tudi svoje mnenje ljudstvu na kvar preobrniti, kakor tisti Vincenc Klun, ki je potem v Švici umrl, narodni časnikar pa se ne sme in ne more prodati, ker bi list takoj vse na-

ročnike zgubil, kedar bi začel ljudstvu na kvar pisati.

Mi slovenski časnikarji tudi smemo reči, da nismo brez zaslug za procvet narodne omike in napredka, in zdaj, ko smo vedno svojo dolžnost vestno spolnovali, si ne pustimo brce dati, češ, „mi vas ne potrebujemo več, zdaj bodo že poslanci za nas delali in govorili, vi pa imate molčati!“ Po celi Evropi je tiskovna svoboda uvedena, da imajo časniki pravico, neodvisno zastopati javno mnenje, zakaj bi bilo pri nas na Slovenskem in zunaj na Českem drugače? Časnikarski ropot zoper nas toraj ni na pravem mestu.

Slovenske terjatve.

Nemški listi pišejo „kein tag vergeht, dass nicht die Slovenen mit neuen forderungen hervortreten“; oni hočejo dati stvari videz, kakor bi bile naše terjatve nove. A v tem so jako slabo podučeni, naše terjatve so že tako stare, kakor je sploh slovensko gibanje. Da mi naše terjatve ravno zdaj povdarjamo, to se godi po pregovoru: „kuj železo, dokler je vroče!“ Dokler smo videli, da je tako ministerstvo na krmilu, ki nema nobenega veselja, vstrezati našim željam, tako dolgo smo molčali in čakali boljših časov; zdaj pa je čas, da se oglasimo. Velika napaka je od strani Nemcev, da mislijo, da je Slovan zadovoljen, kedar molči in trpi; mi smo dobo Auersperg-Lasserjevo smatrali vedno kot štiridesetdanski post, za katerim mora velika noč priti, in zato smo potrpeali.

Kako sem se jaz likal.

Črtice za poduk in kratek čas.

I.

Najpopolnejša stvar na svetu je gospóda, najmanj popolna pa kmet — to je stavek, ktere ga si menda nihče ne bo upal odstaviti od njegove veljave. „Učen gospod — zarobljen kmet“ sta si dva nasprotja kakor hrib in dolina, gospod ne more biti zarobljen, kmet ne učen. Med gospodo je pa se ve da popolnejši oni, ki je na viši stopinji, najpopolnejši je toraj princ, za njim knez, za tem grof itd., za temi pridejo navadnejši neplemeniti ljudje, kakor ministri, generali, škofje, deželni predsedniki, sodnijski načelniki, okrajni glavarji in drugi viši vladniki itd. na stopinji popolnosti čedalje niže do kratkih hlač in rok brez rokovic, negibčnih hrbtancev in štokljastih nog, pri katerih popolnost čisto neha.

Zakaj li je gospoda najpopolnejša stvar?

Zato, ker je omikana in olikana, kdor pa ni olikan, ne more biti popolen, zato je tudi v kmetiških čevljih in pod kmetiškim klobukom ne moreš iskati olikanega človeka, kakor v mišji luknji raka ne. Ako hoče kmet speti se do višje ali niže popolnosti, spremeniti se mora v gospoda. To pa ne gre kakor bi trenil, ni

dosti samo sleči kmeta in obleči gospoda, nego človek se mora ves prekuhati, pregnjetiti, prestrojiti, pooblati, obrezati, opiliti itd., kar se ve da dolgo trpi in se vtegne posrečiti ali pa tudi ne. Saj se tudi iz neokornega hloda ne naredi brž lično hišno orodje, ampak k temu je treba več časa, mnogo dela mnogih rok ter še kake druge pritikline. Prestrojenje ni lahko delo, tudi strojencu nikakor prijetno, ker mora trpeti, da drugi popravijo to, kar je na njem narava nepopolnega pustila ali celó skazila. In tako popravljanje ob živem telesu je res prijetno, to ve vsak, kdor je vse to prestal.

Da otroci vseh prej naštetih gosposkih stanov pridejo omikani in izobraženi, t. j. popolni že na svet, to je bila moja vera brž, ko sem znal šest resnic, zato smo se včasih mi otroci čudili grajskim otrokom, ki so, čeravno so že v tretjem letu hlače, suknje in kape nosili, jokali vendar-le kakor mi, ki smo letali bosi in v samih srajcah po stegnah; kar strmeli pa smo, ko se je enemu mladih barončkov pripetilo nekaj, kar se nam ni moglo, ker nismo imeli hlač, in je potlej neskončno cvilil, da smo si kar ušesa mašili in tekli brž po vsi vasi praviti, kako nečeden je grajski. Nekoliko spoštovanja je s tem pri nas že zgubil, a osramotil nas je s tem, da je brž potem prišel z

grada v drugih hlačicah. Na ta način je moral imeti dvoje, mi pa vsi skup še enih ne. To je bilo očtno znamenje više popolnosti.

Moj oče so bili priprosti sin kmetiških rokodelcev, rokodelstva so se bili pač v Ljubljani naučili, pa do popolnosti niso prišli, čeravno so znali brati — edini v vsi vasi in menda med možkimi celó v vsi fari. Z Ljubljane so bili prinesli tudi nekoliko nemških besedi, spachenih, se ve da, ktere so se jih hote nehoté prijele; ali koliko jim je še manjkalo do popolnosti, se sklepa lahko že samo iz tega, da se še pravilno odkriti niso znali, ampak so kakor vsak drug kmet klobuk pred gospodom le nekoliko odveznili, potem pa za ušesom praskaje se postrani tik glave ga držali, kakor da bi komaj čakali, kdaj ga bodo zopet nazaj poveznili. Zdaj so že na onem svetu, a menda ne med gospodo, ker niso bili omikani zá-njo.

Iz tega sledi, da tudi jaz nisem olikan in omikan na svet prišel, oče so še celó trdili, da sem silno poreden in popolnoma neomikan. In ko sem nekega dne to pokazal celó s tem, da sem jim zagnal prahu s ceste v obraz, se je pričelo likanje moje srboritosti s „kneftro“; to je moj prvi spomin, ker so me rudeče klobase dolgo dolgo sklele.

Moj oče so bili dober mož, čeravno je več-

Močno se pa moti tisti, ki misli, da je Taaffe naše terjatve obudil; naše terjatve so nam zapisane v srce in mi smo čakali le vgodnega trenutka, da jih bo moč uspešno obelodaniti. Naše terjatve ostanejo iste tudi, ako Taaffe pade in nastopi za njim zopet centralistična vlada. Mi se bomo morda potuhnili in molčali, pa tega, kar želimo in kar terjamo, nam ne more izbrisati iz srca nobena vlada. Nasvetovali bodo pa morda centralistični šovinisti: „če so Slovani tako potrpežljivi, da se sili radi vklonijo, in da stavijo svoje terjatve le tačas, kadar je na krmilu njim prijazna vlada, — potem je najbolje, da mi grešimo na račun slovanske potrpežljivosti in da ostanemo pri ponemčevalnem centralizmu, ki nam tako dobro ugaja!“ Na to bi se pa dalo odgovoriti: prvič, kaj pomeni državna sistema, s katero je večina prebivalstva nezadovoljna? Ona pomeni trinoštvo, najhujši absolutizem, ki se kaj slabo podaja stranki, ki se imenuje liberalno; drugič je Slovan tudi človek, in tudi njegove potrpežljivosti je enkrat konec; tretjič je za državo že škoda dovelj, če jej dela večina prebivalstva pasivno opozicijo s tem, da se ne vdeležuje njenih najbolj bistvenih vprašanj, da se apatično na strani drži in pusti vladati manjšino, ki nema niti zadosti talentov, niti zadosti moralnega vpliva, da bi zamogla slavno in častno vladati tako veliko državo, kakor je Avstrija. Že pasivna politika samih Čehov je državo zadosti oslabilila; ako bi se pa centralistična sistema nadaljevala, prisiljeni bodo tudi Slovenci, Moravci in Dalmatinci, stopiti v pasivno politiko; morda se jim pridružijo še Tirolci in Poljaki. Kaj hočejo potem sami nemški liberalci državo vladati in častno zastopati jo na zunaj in na znotraj? Kje imajo tiste duševne in telesne moči, da bi zamogli nas vse druge za helote proglasiti?!

Ustava bi se ad absurdum pritirala, in mora priti do radikalnega prevrata.

Naše slovanske terjatve niso nikakor pretirane, mi zahtevamo le to, kar nam že ustava obeta, namreč ravnopravnost; mi zahtevamo prav za prav le obče-človeške pravice, ker vsak človek ima pravico, da se z njim govori v njegovem jeziku.

V materialnih ozirih ne zahtevamo nobenih predpravil; mi ne zahtevamo, da bi se Nemcu davek zvišal, Slovincu pa znižal, ampak mi hočemo, da bi se obema znižal, če le mogoče; mi ne zahtevamo, da bi naši ljudje prednost imeli v javnih službah, ampak na Nemškem naj se nastavijo Nemci, pri nas pa Slovenci za uradnike; mi ne zahtevamo, da bi se morali Nemci našega jezika učiti, če se ga nečejo, pa mi nečemo, da bi se naši ljudje sili, učiti se jezika, kateri jim nič ne koristi, ker na Nemškem za nas kruha ni. Če se v naših šolah kak tuj jezik uči, potem naj se uči hrvaški jezik, kajti Slovenci, ki gredo drugam kruha iskat, podajo se večinoma na Hrvaško, v Bosno, v Srbijo in Dalmacijo. Na slovanskem jugu nas še poznajo za brate, tam nam še prihodnost cvetě, — čemu nam bo potem nemški jezik? Do grla smo siti že večnega nemškutarenja, ki nam donaša več škode ko koristi; kdor bo nemščino potreboval, našel bo priložnosti dovolj, da se je nauči; da bi se pa cela dežela nemški učila, da bi zamogel potem kak Slovenec priti v Berlin za „hausknehta“ ali za „stiefelputzerja“, to se skoraj muja ne plača; boljših služeb v „rajhu“ tako nima za nas.

Slovensko terjatve so skromne, postale bodo pa bolj samosvestne, ako se nam nevoljno lice kaže, kajti mi poznamo našo moč in imamo sto milijonov Slovanov za seboj.

Politični pregled.

Avstrijske dežele.

V Ljubljani 29. avgusta.

To nedeljo imajo nemško-liberalni poslanci svoj **shod v Lincu**, kjer bodo najbrž osnovali svojo opozicijo proti sedajni vladi. Ali so ti možje že premislili, kaj bo, če bi prišla vlada zopet v njih roke? Ali jim je mogoče vladati s sedajnim jim protivnim državnim zborom? In ako bi državni zbor razpustili, ali ne bodo vsi narodi razdraženi, da se sili stranka do vlade, ki je tako popolnem dogospodarila?

„Deutsche Zeitung“ donaša članek o **nemški hegemoniji** (deutsches primat) v Avstriji. Ona pravi, da Čehi, Slovenci in Poljaki nima jo nič skupnega, da so različni na-

rodi, in da so po tem takem Nemci najštevilnejši narod v Avstriji, za njimi pa pridejo kaj Madjari. Slovanom tedaj časnik odreka vpliv do državne politike in zahteva hegemonijo za Nemce. Iz take pisave pač vidimo, kako malo resne volje imajo nemško-liberalci, spraviti in sprijazniti se s Slovani avstrijskimi. —

Cesar se mudi v **P r a g i**. Bil je tam sijajno sprejet. Čehi se veselē in menijo, da cesarjev prihod ni brez pomena za notrajno politiko.

Grof **Andrassy** je šel kneza Bizmarka v Gastein obiskat. O nasledniku Andrassyja se še nič ne vé.

Vnanje države.

Slovanom sovražni časniki, posebno naši dunajski, povzdigujejo **Grke** in pravijo, da so edini kulturni narod na Balkanu, ter da je njih naloga, potlačiti Slované od Carigrada sēm, ter tako prevzeti nalogo Turkov. Taka ostudna pisava je pač le zmožna, še bolj razdražiti Slované in netiti prepir med slovanskim in nemškim narodom.

Isti časniki tudi ne nehajo ščuvati na **Ruse**. Posebno jim očitajo, da zatirajo Nemce v baltičkih provincijah. Rusi pa so dali tistim Nemcem lastno univerzo Dorpatu in nemško politehniko v Rigi.

Sploh uživajo baltički Nemci ravnopravnost, in mi Slovenci bi bili veseli, ko bi se nam tako godilo, saj je sploh znano, da imajo baltički Nemci v vseh državnih ruskih službah prednost pred slovanskimi Rusi, in da je skor polovica uradnikov nemška.

Bolgarski knez hoče posebno pozornost obrniti na šole. Vsa večja mesta dobodo gimnazije, ali realke, ali pa kupčijske in obrtniške šole. Tudi po deželi se bo osnovalo mnogo ljudskih šol. Ta predlog pride že v prihodnjem zasedanju narodnega zbranja (skupščine) na vrsto.

Ruski carevič biva zdaj na **Švedskem**, ter je povsod z veliko častjo sprejet. Nemci se tega nič kaj ne veselē, ker se bojē, da ta pohod ne bo brez političnega pomena ostal, ter da se zna narediti zveza med Rusijo, med Švedsko in med **D a n s k o**. Vsi listi enoglasno trdē, da je nemško-rusko prijateljstvo pri kraji, in politiki menijo: prva vojska, ki jo bomo

krat pela „knefra“, sem jih imel strašno rad, kadar je „likanje“ bilo prestano. Če so potem mati moje bolečine mazali s kakim boljšim grizljajem, so tudi oče zatisnili oči ali pa obrnili se v stran.

Ko sem toliko odrasel, da sem mogel hoditi v cerkev, so me oče naučili, da se moram odkrivati: 1. pred vsakim znamenjem, 2. v cerkvi, 3. vsakemu duhovnemu gospodu, temu še roko poljubiti, in 4. vsakemu drugemu, kteremu se bodo sami odkrili in tudi meni to veleli. Prvo dvojce se je moji otročji pameti poplunuoma naravno zdelo, zato sem svojo kapico kar od zadej za dolgi „cof“ prijel in jo potegnil z glave, potem jo pa zopet ná njo nategnil; pri tretjem je šla pač kapica se rada in urno z glave, ali dolgo je trpelo, da sem se privadil roko poljubovati, ker sem se bal, da bi me gospod ne vgriznil, kakor sosedov pes, ko sem enkrat segel po njegovo tace. S četrtrim pa že ni hotelo iti, jaz nisem mogel razumeti, zakaj bi se odkrival pred kakim človekom, ki nima „žegnane“ roke, in večkrat so oče o taki priliki segli po moji kapi, ž njo vred pa včasih zgrabili tudi nekaj las, da sem kar zazijal in po eni nogi plesati začel. Mati so bili v tem že bolji, kajti če sem v pozabljivosti stopil v cerkev neodkrivši se, so pri kamenu z blago-

slovljeno vodo prijeli kapo za „cof“, da ni bilo nič las vmes.

Tako je prišel čas, da sem bil dosti star za birmo. Takrat so hodili po naši fari judje z različnim blagom in oče so kupili od enega zá-me in za brata rudečega blaga za životnik za 15 (starih) krajcarjev. Prišel je krojač Miha in vrezal životnik, pa še tudi hlače iz prtenine, oče pa so mi pomerili prve čevlje. Ko je bilo vse to izgotovljeno, sem se oblekel in oče so rekli:

„No zdaj pa malo stopi, da bom videl, kako hodiš.“

Parkrat po izbi gor in dol in njih sodba je bila: „Bo že! Kako boš pa stal pred gospodom fajmoštrom?“

Jaz, ponosen na rudeč „lajbeč“ in svitle prtene hlače pa novo pisano kapo, se postavim kakor palica v zelniku. Oče me pogledajo pa zarenče:

„Tako že ne. Čemu imaš pa kapo?“

„Da se odkrijem“ — odgovorim jaz ponižno.

„No, stori to!“ — velē oče dalje.

Jaz potegnem kapo znak z glave in jo držim v rokah. Oče me še od vseh strani ogledajo, potem pa vprašajo mater:

„Kdo bo šel ž njim k fajmoštru, ti ali jaz?“

„Bom šla pa jaz“ — odgovorē mati — „tebe se fant preveč boji, ne bo nič znal. Pa saj grē tako z vsakim le mati.“

„Ej se ve da! Saj znā fant vse moliti veliko bolj ko drugi. Misiš, da ga bom po poti snedel? Pa znam jaz tudi bolj govoriti z gospodi ko babe; boš že videla, précej bo listek za birmo dobil.“

„No, pa ti pojdi, če misliš, da bo fant bolje opravil“ — reko mati in gredó v omaro po kos kruha, kterega mi dajo „za po poti, pol tje, pol nazaj“, oče pa se napravijo pol praznično in potem odrineva.

Pot za odrasčenega ni bila ravno dolga, tri četrt ure hoda; tudi zá-me bi ne bila, če bi bil bos; ali ti čevlji, ti! Oče so koračili pred mano in vsakih pet minut postali, da sem jih došel. Takih postaj je bilo silno veliko, a očetova potrpežljivost se ni vtrudila, in ko sem pol vestno na dva kosa prelomljenega kruha snedel, sva bila pred farovžem, oče mi obrišejo usta in me ženo po stopnicah gori tako, da sem bil zdaj spredaj jaz. Kapo sem bil že na pragu vzel z glave, oče pa svoj klobuk še le na stopnicah. Ko stopiva v sobo (oče so bili prej potrkali, ker so že z Ljubljane vedeli, da se mora), sem jaz ves omamljen in ne vem nič več; oče me potiskajo pred sabo do gospoda

imeli, bojevala se bo med Nemčijo in med Rusijo. Že delj časa se prepirajo ruski in nemški časniki, in o Bismarku je znano, da Gorčakova ne more trpeti. Po tem takem pač ni čuda, da se Rusi ozirajo po novih zaveznikih, in tu jim je najbliže Švedsko in Dansko kraljestvo. Na Švedskem imajo Nemci malo simpatij, na Danskem pa prav nič, in Danci so pripravljeni, zvezati se z vsakim, kdor se hoče spreti z Nemčijo. Kakor znano, je žena careviča naslednika danska princesinja.

Izvirni dopisi.

Iz Kamnika, 28. avg. Sic perit gloria mundi! Tako je naš „Johan“ Kecelj ob vso veljavo in moč. Županstvu se je odpovedal ali marveč moral odpovedati in odpovedal se bo še marsičemu, najprej menda deželnemu poslanstvu. Kdo bi bil kaj takega mislil takrat, ko je novo voljen poslanec tako slavno iz Tržiča pripeljal se v Kamnik nazaj in so mu njegovi vinjeni volilci tako kadili! Pač velja tudi tu, kar povsod, da švindel ne trpi dolgo, ali da bo mogočni „Johan“ tako kmalu prišel ob vso veljavo, tega nismo pričakovali. Propad Keceljnov pač res ni taka dogodka, da bi pretresala svet, menda drugje napravi toliko senzacije, kakor pogorela hiša; za Kamnik je pa vendar važna, ker so se prej preslepljenim meščanom oči odprle, da so spoznali, koliko vreden je tisti nemčurski švindel, in se ne bodo dali več po njem za nos voditi.

Lahko je toraj razumljivo, da se pri nas skoro ne govori drugega, ko o tem — vžlasti, ker se skoro vsak dan zopet kaj novega vidi in zvč, kar daje govoricam vedno novega gradiva, pa vendar v javni časnik negre. Splošna misel pa je, da je Kecelj žrtev svoje častihlepnosti, ker se je silil povsod tje, za kar po svoji pičli duševni zmožnosti nikakor ni bil, pa tudi žrtev ljubljanskih kazinarjev, katerim so taki kratkovidni bahači najljubši, ki njihove namene podpirajo s svojim denarjem. Če se Keceljnu kaj človeškega pripeti, stavim, da pri teh ljudeh ne bo dobil pomoči, pač pa se bodo v pest smijali tičku, ki bo zá-nje svoje perje dal.

Župnika in šepetajo: „roko kušni, le brž“. To me pa še bolj zmeša in jaz poljubim roko — sebi.

Še le ko gospod župnik s prijaznim glasom pravijo: „no kaj pa bo, oče! za birmo, kaj ne?“ — in me primejo za glavo, se nekoliko ojačim — in opravila sva tako dobro, da sem dobil listek za birmo, zraven pa še lepo podobico svojega patrona in kos kruha — belega! — ktereга sem zavoljo premajhnih žepov spravil v kapo. Zunaj so oče rekli: „daj sem kruh, saj ga ne moreš spraviti. Pol ga imaš dosti, drugega bom pa jaz nesel domu, da ga bodo tudi mati pokusili in brata.“ Malo nerad sem dal lepi kos, a dal sem ga vendar. Domu sva šla ravno tako, kakor tje, samo da sem jaz še težje hodil. Če bi ne bilo župnikovega kruha in lepe podobice, bi bil težko prišel.

Ko prideva domu, rekó oče ponosno:

„Vidiš, ali nisem rekel? Opravila sva prvi pot, babe pa letajo ves teden, pa nazadnje še ne dobe cegeleca.“

Mati so nekaj zagodrnjali, pa so bili brž potolaženi, ko so oče izlekli z žepa drugo polovico belega kruha, ktereга so razdelili na tri kose, da je vsak nekaj dobil; jaz pa sem bil ponosen na to, da sem sam snedel ga toliko,

Že pred zadnjimi volitvami je bilo marsikaj drugače, zdaj pa je vsak kamniški volilec ponosen na slavo našega mesta, ki je dalo za narodnjaka največ glasov. Še lansko leto oorej je bilo vse tako nekako tesno, meščani so se drug drugega pisano gledali, prave družbe skoro ni bilo skupej spraviti. Kako vse drugače je zdaj! Vsi smo zopet enega duha, le majhna trumica nekih čudnih, a ne domačih čukov ima še svoje posebno shajališče, kjer pa ni nobenega veselja; če pride človek med nje, bi mislil, da je prišel med zarotnike ali k seji kakega starega nemškega „Vehmgerichta.“ Vse drugače je pri nas, vse je živahno, veselo, tudi tujci, ki so prišli k nam čez poletje, se prav dobro zabavajo.

Zdaj je prišel tudi naš častni meščan, poslanec mesta ljubljanskega, gosp. vitez Schneid Treuenfeldski za nekoliko dni k svoji vedno med nami bivajoči rodovini. Čeravno je še le malo časa naš someščan, si je vendar pridobil že spoštovanje vsacega, kdor ga pozna ali je z njim v dotiko prišel. Enako ljubeznjiva je vsa njegova rodovina, ki se je tudi obče že prikupila. Ker je tak prijatelj naroda, upamo, da bomo tudi z državnega zbora kmalu kaj slišali o njem.

Iz Rima. (Državni tajnik Nina. „Pantheon“ in liberalni skrunivci.) Rimski veliki gospodje in vradniki navadno vsako leto o posebni vročini gredo kam na deželo, delj ali bližej, na oddih. Tudi kardinal državni tajnik Nina zaradi obilnih težavnih opravil močno čuti to potrebo, akoravno je prav močne telesne postave. Ne pojde sicer v kake toplice ali kam daleč na deželo; podati pa se ima za kake dni bližnjo vas Kostel-Gandolfo (papežev letni grad, kamor pa niso hodili ne Pij IX in ne Leon XIII, odkar je Vatikan tako rekoč v ječo spremenjen.) Ondi tedaj se bode mudil kake dni, povračal pa se bode sem ter tje v Rim, in to vselej, ako bodo to zahtevala tehtna opravila ali pa državniška zasliševanja.

V Rimu se sedaj po besedi spolnuje evangeljsko prerokovanje, ki pravi, da bo „razdjanje na svetem mestu“. Črno framonstvo, kakor je znati, si domišljuje, da bode polagoma svetišče za svetiščem v Rimu zatrla in spodkopalo samo skalo sv. Petra. Zdaj se je lotilo

kar oni vsi trije, in takrat že sem jel premišljevat, kako dobro je, če človek kaj zna, ker potem lahko toliko jó, kakor trije drugi.

Samo ena neprijetnost je bila pri tem. Ko mi namreč oče čevlje sezujejo, ste obe nogi ožuljeni in polni mehurjev. Prej sem zavidal grajske in druge gosposke otroke, kar sem jih v naši vasi videl, zavoljo tega, ker so hodili v čevljih in jih ni mogla nobena čebela pičiti. Zdaj so se mi pa začeli smiliti, ker so morali imeti zmiraj ožuljene noge in polno mehurjev, ki stokrat bolj skle, kakor pik po čebeli. Jaz sem imel na nogah čevlje komaj štiri ure, pa so me tako ožulili, kako morajo ožuliti še le one gosposke otroke, ki jih ves dan nosijo! Ne, čevljev že ne bom več obul, naj gredo pod klop za zmiraj!

Ali ta trdna moja volja ni veljala nič. obuti sem jih moral zopet na komaj zaceljene noge, ko smo se peljali k birmi. Ta pot me niso hudo ožulili, ker sem štorkljal z njimi le po ljubljanskem tlaku. Kaka se mi je Ljubljana zdela, ne maram pripovedovati; to je zvedel le brat, ki je strašno usta odpiral, ko sem mu pravil, da so tam hiše še veliko daljše, kakor če bi kozolce vse vasi „seštukal“, in tako vi-soke, kakor naša farna cerkev.

Cerkve Marije Device „pri Mučencih“ (ad Martyros). Znano je, da to velikansko ozidje je nekdanji poganski tempelj „Pantheon“, ter so bile ondi nakopičene vse poganske umazanosti, vsa lažnjiva božanstva iz vsega znanega sveta, katerim na čast so po veliko krajih celó uboge ljudi klali, žgali, morili, pekli in najostudnejše pregrehe in trinoštva počenjali za mališko službo. Te gnjusobe in razdjanja je krščanstvo odpravilo, potem ko je na milijone najboljših in najpoštenejših ljudi na najstrašnejši načine bilo pobitih, poklanih, požganih, raztrganih, izstradanih itd. itd. od neusmiljenih poganskih nečlovekov! In glejte: to svetišče „vseh Svetnikov“ sedanji novi pogani v Rimu, kakor je znati, hočejo na novo spremeniti v posvetno rabo ter imeti ga za pokopališče savojskih kraljevih, in pa najprvih rogovilskih borilcev zoper cerkev! Nesrečno rogovilstvo in lažliberalstvo povsod na to gre, da bi narod razdražilo, zlasti s tem, krščanske svetinje skruni in ljudi trpinči! Zato so laški katoliški časniki pričeli pridno pisati zoper omenjene predrznosti, n. pr. „Osservatore Romano“, „Voce della Verità“.

Iz Sarajeva, 20. avgusta. (Hušin paša, Novi-Pazar, Petar Crnčić, in še nekoliko o požaru.) V zadnjih dopisih poročal sem, da je razgovarjanje Hušin pašino z našimi generalstáblerji v nekakov kritičen položaj dospelo, to je po vsem istinito, kajti že več dni prestalo je vsakako dogovarjanje popolnem in ne vidi se skoraj nikdar na ulici, kar si poprej lahko po večkrat na dan zapazil. Memo grede naj tudi omenim, da je hiša, v koji je poprej stanoval, in se je menda sam svojevoljno preselil k necemu turčinu, ne preveč „dobro zabilježenemu.“ Njegovi podvorniki in oficiri odšli so že včeraj, on sam je še tukaj in želeti bi bilo, da bi tudi on, v korist države, kmalo za njimi odšel, kajti dobrega najel in šampanca napil na račun drugih menda se je že vendar.

Novo Pazarsko zasedanje se je menda vendar le radi požara samo za dva dni zavleklo. 24. t. m. mesca tedaj odlazi prva vojska. Zadnje dni je radi tega vse nekako živahno postalo, po ulicah ne vidiš drugega nego vojake, vsakake priprave, pred magazini polno robe nakopičene, voz za vozom, konj za konjem natovorjen, to ti je polna ulica in paziti moraš, kam se ogneš. Vojska začela je tudi vsak dan prihajati, in za nekaj dni menda bode da skoro namarširala. Sarajevške razvaline izgledajo v resnici tako, kakor da bi bile že prestale to!, kar še le hrabro našo vojsko čaka. Ako bode, kakor pripovedujejo, istinito toliko vojske še namarširalo, potem nastala bode dragina in Bog zna, kaj še vse to seboj prinese. Tedaj z zasedanjem Novega Pazara počne se i vse drugo slabo in dobro.

Petar Crnčić, nekdanji učitelj sarajevski, rodом Dalmatinac, človek brez značaja, bil je lansko leto radi protiaustrijskega obnašanja od fzm. Filipovića progan; provratil se je pretečeno soboto v Sarajevo popustivši svojo družino v Belgradu. Došel je menda radi kake agitacije protivne Avstriji, radi tega odpravila ga je slavna vlada ravno danes zopet iz Bosne in ne zna se kamo.

K požaru zamorem Vam danes zopet nekaj natančnih poročil javiti.

Pred požarom bilo je vseh hiš 5590, štacun samo v „čaršiji“ (mesto v sredini) 1693, drugih štacun po ulicah v mestu pak 500, tedaj vkupaj vseh poslopij 7783, pogorelo jih je pa 2380, ostanejo 5403 poslopjain to najslabša najmanja in najmanj vredna in v najgr-

sem kraju. More se tedaj reči, da več ko polovice Sarajeva ni več.

Domače novice.

V Ljubljani, 30. avgusta.

(Sv. maša.) Prihodnji torek t. j. 2. septembra ima katoliška družba zadnjikrat za letos zjutraj o b pol šestih sv. mašo na Rožniku za vse žive in mrtve družbenike.

(Družbi kmetijski) je novi gosp. minister za kmetijstvo grof Falkenhayn 19. dne t. m. poslal jako prijazno pismo, v katerem jej naznanja nastop ministerstva in jo prosi, naj ga po vsi svoji moči podpira v prizadevanji njegovem, ki resno meri na pospeh kmetijstva; družbo pa zagotavlja, da tudi on jo hoče v njenih občeekonomskih namenih zadatno podpirati, zato jo pozivlja, naj se v vseh zadevah zaupljivo in odkritosrčno do njega obrne, kedar kmetijstvo njegove pomoči potrebuje.

(Sleparji) hodijo po deželi in ponujajo šivalne stroje, deloma prav slabe, deloma pa z „aro“ kar zginejo, in tako ljudi goljufajo. Kdor hoče pošteno mašino za šivanje, jo dobi pri Detterju v Ljubljani.

(Opominj udom kmetijske družbe kranjske.) Prihodnjo sredo 3. t. m. je izvanredni občni zbor, pri katerem se bode obravnavala silno važna reč za konjorejo na Kranjskem. Naj tega ne prezre nobeden ud, da se jih zbere saj toliko, da bo zborovanje moglo vršiti se.

Razne reči.

— Občeslovanska literatura. Ruski učenjak Pipin je začel izdajati pregled občeslovanske literature, in je izišel od tega dela uže prvi snopič. Pipin je pristaš takozvane zapadne šole in ne išče v pravoslavju spasa slavjanstvu, temveč v zapadni kulturi.

Eksekutivne dražbe.

2. septembra: Frank iz Čelja, Čuček iz Knežaka, Renko iz Berc, Penko iz Parij, Copic iz Zagorja, vsi v Bistrici.

5. septembra: Urbančič iz Bača, Škrl iz Topolca, Gustinčič iz Postenška, vsi v Bistrici; Trost iz Podrage v Vipavi.

6. septembra: Šoklič iz Savice v Radolici, Strumbelj iz Golega v Ljubljani, Tarman v Kranjski gori; Tekavec iz Zapotoka in Virant iz Vrbičja v Ljubljani.

Poslanica.

Ne mine mesec, da bi si naši gospodje od magistrata ne zmislili kako novo sekaturu za hišne posestnike, ki imajo poleg obilih davkov še dosti drugih nadlog. Posebno pa si mestni fizik rad z nami igra, ter misli, da je Ljubljana „versuchstation“ za njegove zdravniške eksperimente in sitnosti. Zdaj so objavili ukaz, da se morajo gnojnice izprazniti le v pozni noči, v zaprtih vozovih, da se mora to vselej magistratu naznaniti, da mora hišnik na svoje stroške gnojnico desinficirati, in da mora pri tem delu policaj navzoč biti. Tudi se mora objaviti, če kaka mačka v hiši pogine itd. Kmalo že muhe ne bomo smeli vbiti brez dovoljenja magistratnega. — Mi zdaj ne moremo gnoja prodati, ker kmetje nečejo toliko sitnost imeti, da bi v pozni noči gnoj vozili, in da bi jim policaj za hrbtom stal in prežal, kako bi kmata v kazen spravil.

Sploh nam za vsako malenkost naložijo kazen, kakor bi mi v denarjih sedeli. Nek hišnik je bil kaznovan zaradi nekaj suhih smeti, ki niso zdravju nikakor škodljive. Pri drugih hišah zopet niso tako natančni, in iz neke hiše

teče za drugo hišo že na leta gnojnica in nesnaga, ne da bi se prepovedalo, čeravno je bilo že večkrat naznanjeno. Mi davkeplačujoči hišniki protestiramo zoper sitnosti mestnega fizika, ker on nam je s svojimi muhami v večno nadlego.

Obračamo se do sl. mestnega zbora s prošnjo, da bi se pri prvi seji te sitne naredbe zopet odpravile ali vsaj olajšale.

Več hišnikov.

Poslano. *)

G. dopisniku „Slovenca“ iz Litije št. 93 od 23. avgusta t. l.

Vi ste po mojem pismonoscu za četrtek 14. avgusta dva sedeža na Litiski pošti do Novega mesta naročili, in jih tudi do tje plačali; zavolj Vas sem drugim potnikom ki so za isti dan sedeža naročili, kakor gosp. Bergant iz Šmartna in drugi odpovedati moral, akoravno ni moja dolžnost sedeža preskrbeti, ako niso precej pri naročilu, kar je postavno plačeni.

Da je ta pomota, zaradi Vaše vožne nastala, ktera ste znabiti do Trebnja želeli, do Novega mesta pa naročili, ni tedaj moja krivica, kakor vi mene javno napadate; ako ravno je od c. kr. poštnega ravnateljstva ukaz, da ako nobednega potnika, do Novega mesta ni, se sme sedež potem do Trebnja in Merne peči oddati, in sem toraj pravilno ravnal, ker je bilo tisti dan do tje potnikov. Za prihodna vožna Vam tedaj priporočam da se pri naročilu sedeža spoštno nakaznico in plačo dotične taxe do podpisanega obrnete do ktere štacije se hočete peljati, kar se bo Vam kot vsakemu, gotovo po želji vstreglo. To velevali si samo pri c. kr. glavni pošti v Ljubljani za male pošta do Novega mesta toraj tudi za poštne urade na deželi.

S poštovanjem

Treo

c. kr. poštar v Litiji.

*) Sprejeto le zavoljo originalnosti popolnem nespremenjeno, čeravno se g. poštar moti. Vrdn.

Priporočila vredne knjige.

Gersen J., De imitatione Christi 1 gl. 40 kr.

Kosec, Kršansko katoliško pravoslovje 1 gld. 20 kr.

Kržič, Izgledi bogoljubnih otrok 40 kr.

Orožnovi, Spisi 60 kr.

Müller Dr., Clemens Maria Hofbauer eine biographische Skizze 40 kr.

Monatrosen 1879, Heft I. 1 gl.

Perzager, September, Monat der Schmerzen-Mutter 1 gl.

„ Marien Geschichten 1 gl. 50 kr.

Ricker, Pastoral-Theologie, II. Auflage, 3 gl. 60 kr.

Stepischnegg, Dr. J. M. Fürstbischof, Papst Pius IX. und seine Zeit, 2 Bde. 6 gld. 60 kr.

Zweiger, Nar lepši čednost in nar gerši pregreha mehko vezana 85 kr.

„ Pot v večnost mehko vezana 36 kr.

Za birmo, sploh za darila, priporoča svojo lepo zalogo sv. podobic kolikor mogoče po nizki ceni

Katoliška bukvarna

pred škofijo št. 6.

Umetne zobe

in

celo zobovje

vstavlja brez bolečin, in ne da bi bilo treba korenine izpuliti, in vsakovrstne zobne operacije izvršuje tako, da človeka ne boli,

mamlječ s prijetnim gazom

(Lustgas-Narkose)

Anton Paichel,

zobni zdravnik

pri Hradeckovem mostu v

I. nadstropji.

(2)

Telegrafične denarne cene 29. avgusta.

Papirna renta 66.30 — Sreberna renta 68.05 — Zlata renta 78.95 — 1860letno državno posojilo 124 — Bankine akcije 824 — Kreditne akcije 257. — — London 117.30 — — Ces. kr. cekini 5.51. — 20-frankov 9.30.

Dva glavna zastopa za Kranjsko

ima

Josip Strzelba

v Ljubljani

št. petersko predmestje št. 30.

I. „Phönix“ v Londonu,

najstarejša zavarovalnica zoper ogenj, obstoji že od leta 1782, ima 12 milijonov premoženja, zavaruje po nizkeji ceni, in škode takoj in pošteno izplačuje.

II. „Janus“ na Dunaju,

(1)

tudi najstarejša vzajemna zavarovalnica na življenje, obstoji že od leta 1839, zavaruje v vseh kombinacijah po najnižji ceni.

Priporočam torej svojega potovalnega zastopnika, gospoda

Alojzija Breskvarja

slavnemu občinstvu na mnogobrojno zavarovanje proti ognju in na življenje.

Z odličnim spoštovanjem

Josip Strzelba.